ISSN 2224-025X

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Державного природознавчого музею

Випуск 34 / 2018

Національна академія наук України
Державний природознавчий музей

НАУКОВІ ЗАПИСКИ ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДОЗНАВЧОГО МУЗЕЮ

Випуск 34

Львів 2018

УДК 57+58+591.5+502.7:069

Наукові записки Державного природознавчого музею. – Львів, 2018. – Вип. 34. – 156 с.

До 34-го випуску періодичного видання "Наукові записки Державного природознавчого музею" увійшли статті і короткі повідомлення з музеології, екології, зоології, ботаніки, а також інформація про діяльність музею у 2017 році.

Для екологів, біологів, зоологів, ботаніків, працівників музеїв природничого профілю, заповідників, національних природних парків та інших природоохоронних установ і організацій.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Чернобай Ю.М. д-р біол. наук, проф. (*головний редактор*); Берко Й.М. д-р біол. наук, проф.; Бокотей А.А. канд. біол. наук, с.н.с.; Волгін С.О. д-р біол. наук, проф.; Вінніцкі Т., PhD (Польща); Дригант Д.М. д-р г.-м. наук, с.н.с.; Капрусь І.Я. д-р біол. наук, проф.; Климишин О.С. д-р біол. наук, с.н.с. (*науковий редактор*); Малиновський А.К. д-р с.-г. наук; Орлов О.Л. канд. біол. наук (*відповідальний секретар*); Тасєнкевич Л.О. д-р біол. наук, проф.; Третяк П.Р. д-р біол. наук, проф.; Царик Й.В. д-р біол. наук, проф.

EDITORIAL BOARD

Chernobay Y.M. (*Editor-in-Chief*), Berko I.M., Bokotey A.A., Volgin S.O., Winnicki T., Drygant D.M., Kaprus I.Y., Klymyshyn O.S. (*Scientific Editor*), Malynovsky A.K., Orlov O.L. *(Managin Editor),* Tasenkevich L.O., Tretjak P.R., Tsaryk I.V.

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Чернобай Ю.Н. (*главный редактор*), Берко И.Н., Бокотей А.А., Волгин С.А., Винницки Т., Дрыгант Д.М., Капрусь И.Я., Климишин А.С. (*научный редактор*), Малиновский А.К., Орлов О.Л. (*ответственный секретарь*), Тасенкевич Л.А., Третяк П.Р., Царик И.В.

Рекомендовано до друку вченою радою
Державного природознавчого музею

ISSN 2224-025X

© Наукові записки ДПМ, 2018

НАУКОВІ ЗАПИСКИ ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДОЗНАВЧОГО МУЗЕЮ
Випуск 34 Львів, 2018 С. 49-54

УДК 594.1, 594.3 (477.82)

Гураль Р.І., Гураль-Сверлова Н.В.

ПРІСНОВОДНІ І НАЗЕМНІ МОЛЮСКИ УРБАНІЗОВАНИХ БІОТОПІВ ЛУЦЬКА

Станом на 2008 р. на території Луцька було достовірно зареєстровано 33 види прісноводних і 14 видів наземних молюсків, анотований перелік яких наведено у статті. Вимагає додаткового підтвердження вказівка щодо присутності у р. Стир Planorbis carinatus. Отримані дані можуть бути використані для моніторингу антропогенних змін наземних і прісноводних малакокомплексів міста.

Ключові слова: *прісноводні молюски, наземні молюски, Луцьк, Волинська область, Україна.*

Урбанізовані та субурбанізовані території придатні для існування багатьох автохтонних і адвентивних видів молюсків [5]. На заході України найдетальніше досліджені видовий склад та механізми формування наземних [4] і прісноводних [1] малакокомплексів Львова. Опубліковані також відомості щодо якісного та кількісного складу угруповань прісноводних молюсків на території Луцька: у річках Стир і Сапалаївка та в меліоративних каналах Центрального парку культури та відпочинку імені Лесі Українки, досліджених влітку 2007 р. [10]. Через рік після проведення згаданих досліджень нами була використана можливість ознайомитися з конхологічними зборами на кафедрі зоології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (надалі в тексті – СНУ), а також провести власні спостереження на території Луцька. Це дозволило уточнити видовий склад не лише прісноводних, але й наземних молюсків міста.

Матеріал і методика досліджень

Наші дослідження на території м. Луцька проведені в червні 2008 р. У той самий час були опрацьовані конхологічні збори на кафедрі зоології СНУ. Загальний перелік місць збору наведено на рисунку. Крім самого Луцька (місця збору №№ 1-8), були враховані також знахідки прісноводних молюсків у його найближчих околицях – поблизу с. Полонка (місце збору № 9) і с. Зміїнець (місце збору № 10) Луцького р-ну Волинської обл.

До аналізу видового різноманіття прісноводних молюсків Луцька також залучені фондові матеріали Зоологічного музею Львівського національного університету імені Івана Франка [11] та окремі літературні дані [6-9].

Частина особисто зібраних конхологічних матеріалів зберігається в малакологічному фонді Державного природознавчого музею НАН України (надалі в тексті – ДПМ). Відповідні інвентарні номери вказано в тексті після характеристики окремих видів.

Автори статті висловлюють щиру подяку співробітникам кафедри зоології СНУ, насамперед – д.б.н. К.Б. Сухомлін, за можливість опрацювання зібраних ними матеріалів і допомогу у проведенні досліджень на території Луцька.

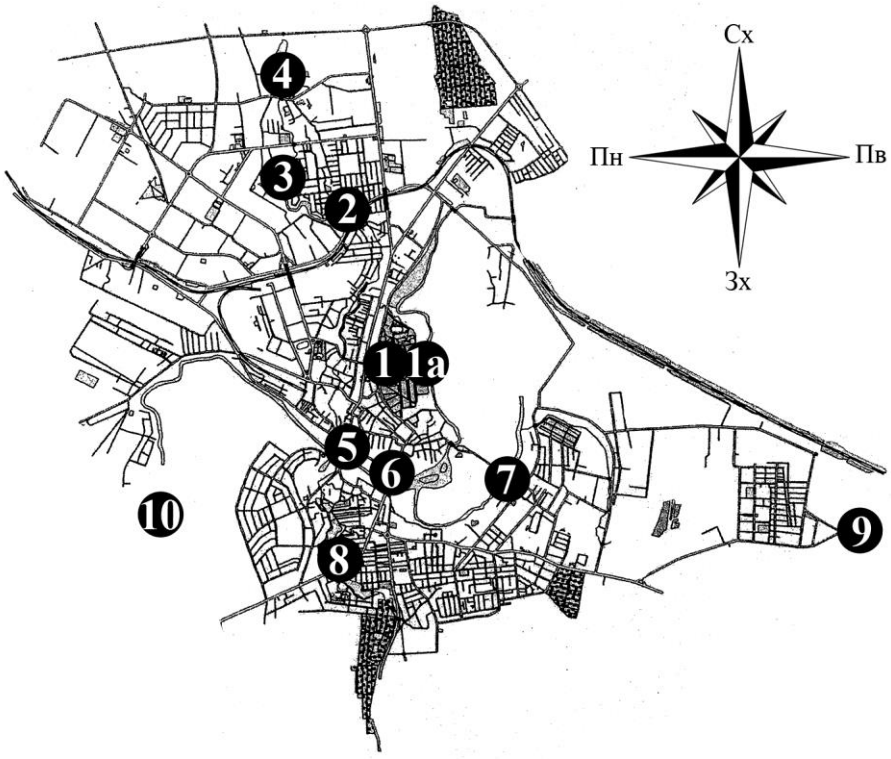

Рис. Місця збору молюсків у Луцьку та його найближчих околицях: 1 – Центральний парк культури та відпочинку імені Лесі Українки, прісноводних молюсків збирали в меліоративних каналах; 1а – намиви р. Стир на краю парку; 2 – заплава р. Сапалаївки поблизу вул. Карпенка-Карого; 3 – парк імені 900-річчя Луцька, р. Сапалаївка та став на ній; 4 – Теремнівські стави; 5 – вул. Набережна, рудеральна ділянка; 6 – берег р. Стир; 7 – р. Стир біля мосту на Гнідаву; 8 – Кічкарівка, стави на р. Омелянівка; 9 – р. Чорногузка біля с. Полонка; 10 – р. Стир біля с. Зміїнець.

Результати досліджень

Враховуючи зібрані та/або опрацьовані особисто матеріали, а також літературні дані, станом на 2008 р. на території Луцька достовірно зареєстровано 33 види прісноводних і 14 видів наземних молюсків, анотований перелік яких наведено нижче. Крім того, В.І. Здуном в околицях Луцька була знайдена перлівниця клиноподібна *Unio tumidus* Philipsson, 1788 [11], яка може траплятися також у міських гідротопах.

Вказана для р. Стир котушка кільова *Planorbis carinatus* O.F. Müller, 1774 [10] часто згадується для України помилково, за цей вид приймають черепашки іншого представника того самого роду зі зміщеним до периферії обертів кілем [2]. Нами на території Луцька або у зборах на кафедрі зоології СНУ цей вид не виявлений.

Прісноводні молюски

Родина Neritidae

1) Лунка річкова *Theodoxus fluviatilis* (Linnaeus, 1758) – місце збору № 9. Зареєстрована в річках Стир та Чорногузка.

Родина Viviparidae

2) Живородка річкова *Viviparus viviparus* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 6, 9, 10. Регулярно трапляється у водоймах Луцька та околиць. ДПМ № G1113.

3) Живородка болотяна *Viviparus contectus* (Millet, 1813) – місця збору №№ 1, 3, 4. Звичайний вид у водоймах Луцька. ДПМ № G1116.

Родина Lithoglyphidae або Hydrobiidae

4) Літогліф звичайний *Lithoglyphus naticoides* (C. Pfeiffer, 1828) – місце збору № 6. Окремі знахідки у р. Стир. ДПМ № G1099.

Родина Bythiniidae

5) Бітінія щупальцева *Bithynia tentaculata* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 1, 4, 6. Звичайний вид у водоймах Луцька. ДПМ № G1103.

6) Бітінія Ліча *Bithynia leachii* (Sheppard, 1832) нами на території Луцька не знайдена; за літературними [10] та колекційними [11] даними трапляється в р. Стир.

Родина Valvatidae

7) Затворка пласка *Valvata cristata* O.F. Müller, 1774 знайдена нами в заплаві р. Сапалаївка поблизу вул. Карпенка-Карого (місце збору № 2). ДПМ № G1096.

8) Затворка звичайна *Valvata piscinalis* (O.F. Müller, 1774) – місця збору №№ 1, 4, 7. Досить часто трапляється у водоймах Луцька.

9) Затворка великорота *Valvata macrostoma* Mörch, 1864 зареєстрована в Теремнівських ставах (місце збору № 4). Раніше цей вид згадували для України під назвою *Valvata pulchella* Studer, 1820.

Родина Acroloxidae

10) Чашечка озерна *Acroloxus lacustris* (Linnaeus, 1758) виявлена в Теремнівських ставах (місце збору № 4) та в р. Стир.

Родина Lymnaeidae

11) Ставковик звичайний *Lymnaea stagnalis* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 1, 2-4, 6-9. Звичайний вид у водоймах Луцька, що відмічали й попередні дослідники [10]. ДПМ № G1110, G1117.

12) Ставковик вухоподібний *Lymnaea auricularia* (Linnaeus, 1758) знайдений у Теремнівських ставах (місце збору № 4), річках Стир і Сапалаївка.

13) Ставковик овальний *Lymnaea ovata* (Draparnaud, 1805) – місця збору №№ 1а-4, 6. Звичайний вид у водоймах Луцька. ДПМ № G1114.

14) Ставковик видовжений *Lymnaea peregra* (O.F. Müller, 1774) згадується для р. Стир [10]. Нами на території Луцька не відмічений.

15) Ставковик широкий *Lymnaea ampla* (Hartmann, 1821) – одна порожня черепашка знайдена нами на березі р. Стир (місце збору № 6). ДПМ № G1112.

16) Ставковик болотяний *Lymnaea palustris* (O.F. Müller, 1774) – місця збору №№ 1, 3.

Родина Physidae

17) Пухирчик джерельний *Physa fontinalis* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 3, 9. Знайдений у річках Стир і Сапалаївка. ДПМ № G1108.

Родина Planorbidae

18) Котушка рогова *Planorbarius corneus* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 1, 2, 3, 6–9. Масовий вид у водоймах Луцька. ДПМ № G1109, G1111.

19) Котушка облямована *Planorbis planorbis* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 1, 7. ДПМ № G 1102.

20) Котушка загорнута *Anisus vortex* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 1, 2. ДПМ № G1105.

21) Котушка семиобертна *Anisus septemgyratus* (Rossmässler, 1835) – місця збору №№ 1, 4, 7. Досить регулярно трапляється у водоймах Луцька. ДПМ № G1101.

22) Котушка скручена *Bathyomphalus contortus* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 1-3, 7. Регулярно трапляється у водоймах Луцька. ДПМ № G1097, G1107.

23) Котушка біла *Gyraulus albus* (O.F. Müller, 1774) – поодинокі особини знайдено в Центральному парку імені Лесі Українки (місце збору № 1). ДПМ № G1100.

24) Котушка гребінчаста *Armiger crista* (Linnaeus, 1758) зареєстрована в заплаві р. Стир поблизу вул. Карпенка-Карого (місце збору № 2). ДПМ № G1095.

25) Котушка приплюснута *Hippeutis complanatus* (Linnaeus, 1758) – окремі особини знайдено в Центральному парку імені Лесі Українки (місце збору № 1) та в заплаві р. Сапалаївки поблизу вул. Карпенка-Карого (місце збору № 2). ДПМ № G1098.

26) Котушка блискуча *Segmentina nitida* (O.F. Müller, 1774) – місця збору № 2, 7. Знайдена в річках Стир і Сапалаївка. ДПМ № G1104.

Родина Unionidae

27) Перлівниця звичайна *Unio pictorum* (Linnaeus, 1758) – місце збору № 1а. Трапляється в р. Стир.

28) Перлівниця овальна *Batavusiana crassa* (Philipsson, 1788) – одну мушлю знайдено на березі р. Стир (місце збору № 6). В Україні рідкісний вид, потребує охорони. ДПМ № B562.

29) Кулька рогова *Sphaerium corneum* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 4, 7. Знайдена у р. Стир та Теремнівських ставах.

30) Кулька ядерна *Sphaerium nucleus* (Studer, 1820) – місця збору №№ 2, 7. Знайдена у стариці р. Стир та в заплаві р. Сапалаївка. ДПМ № B561.

31) Мускуліум болотяний *Musculium lacustre* (O.F. Müller, 1774) знайдений у ставку в парку імені 900-річчя Луцька (місце збору № 3).

32) Горошинка напівобрубана *Pisidium subtruncatum* Malm, 1855 знайдена у ставку в парку імені 900-річчя Луцька (місце збору № 3). ДПМ № B560.

33) Дрейсена річкова *Dreissena polymorpha* (Pallas, 1771) – місця збору №№ 1а, 4. Знайдена в Теремнівських ставах і в намивах р. Стир.

Наземні молюски

Родина Succineidae

1) Бурштинівка звичайна *Succinea putris* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 1, 2, 5, 6. Один з фонових видів наземних молюсків Луцька. Утворює великі колонії у паркових біотопах, поблизу водойм тощо. У скверу біля Центрального парку імені Лесі Українки знайдена особина, уражена *Leucochloridium paradoxum* Carus, 1835 (http://www.pip-mollusca.org/page/phg/land/sp/Succinea_putris.php). ДПМ № 2561.

2) Бурштинівка (янтарка) Сарса *Oxyloma sarsii* (Esmark, 1886) – місця збору №№ 1а, 6. Декілька колоній цього амфібіонтного виду виявлено вздовж р. Стир. ДПМ №2559, 2560.

Родина Cochlicopidae

3) Агатівка звичайна *Cochlicopa lubrica* (O.F. Müller, 1774) – місце збору № 1 (порожні черепашки у ґрунті).

Родина Gastrodontidae

4) Равлик болотяний звичайний *Zonitoides nitidus* (O.F. Müller, 1774) – місце збору № 1 (порожні черепашки у ґрунті).

Родина Euconulidae

5) Равлик конічний звичайний *Euconulus fulvus* (O.F. Müller, 1774) – одну порожню черепашку знайдено на березі р. Сапалаївки (місце збору № 2). ДПМ № 2570.

Родина Arionidae

6) Представник комплексу *Arion subfuscus* s.l. знайдений у Центральному парку імені Лесі Українки (місце збору № 1) та на прилеглій до нього території. Очевидно, у Луцьку, аналогічно до інших рівнинних територій України [3], трапляється *Arion fuscus* (O.F. Müller, 1774).

Родина Agriolimacidae

7) Слизняк сітчастий *Deroceras reticulatum* (O.F. Müller, 1774). Колонію цього виду виявлено поблизу Центрального парку імені Лесі Українки (місце збору № 1).

Родина Bradybaenidae

8) Равлик чагарниковий *Fruticicola fruticum* (O.F. Müller, 1774) – місця збору №№ 1, 5, 6. Один з фонових видів наземних молюсків Луцька. Утворює великі колонії у паркових та інших міських біотопах.

Родина Hygromiidae

9) Равлик волохатий звичайний *Trochulus hispidus* (Linnaeus, 1758) – місця збору №№ 1, 5. Декілька колоній виявлено у паркових та інших міських біотопах вздовж р. Стир. ДПМ № 2562, 2563, 2566.

10) Равлик степовий звичайний *Xerolenta obvia* (Menke, 1828), синонім *Helicella candicans* (L.Pfeiffer, 1841) – одну порожню черепашку зібрано в Центральному парку імені Лесі Українки (місце збору № 1).

11) Равлик волохатий іржавий *Pseudotrichia rubiginosa* (A.Schmidt, 1853) – місце збору № 1. ДПМ № 2564.

Родина Helicidae

12) Цепея австрійська *Cepaea vindobonensis* (Férussac, 1821) – місця збору №№ 1, 2. ДПМ № 2782.

13) Равлик великий жовтуватий *Helix lutescens* Rossmässler, 1837 – місця збору №№ 1, 5, 6. Один з фонових видів наземних молюсків Луцька. ДПМ № 2288, 2289 (збори 2005 р., передані до музею К.М. Сухомлін).

14) Равлик виноградний *Helix pomatia* Linnaeus, 1758 – місце збору № 1. Утворює великі колонії в окремих міських біотопах Луцька. На досліджених нами ділянках траплявся рідше, ніж попередній вид.

Висновки

Узагальнення результатів власних зборів, наявних колекційних матеріалів і літературних даних дозволило скласти перелік видів молюсків, зареєстрованих у Луцьку станом на 2008 рік. Він може стати основою для моніторингу подальших антропогенних змін прісноводних і наземних малакокомплексів дослідженої території.

1. Гураль Р.І. Созологічна оцінка прісноводних малакокомплексів Львова та околиць // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – 2014. – Вип. 30. – С. 113-120.
2. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.І. Прісноводні молюски родів *Planorbarius* і *Planorbis* (Gastropoda, Pulmonata, Planorbidae) у малакологічному фонді Державного природознавчого музею // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2009. – Вип. 25. – С. 13-24.
3. Гураль-Сверлова Н.В., Гураль Р.И. Слизни из комплекса *Arion subfuscus* (Arionidae) на равнинной территории Украины // Ruthenica. – 2015. – Т. 25, № 3. – С. 99-102.
4. Сверлова Н.В. Матеріали до моніторингу наземної малакофауни (Gastropoda, Pulmonata) м. Львова та його околиць // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2003. – Т. 18. – С. 127-134.
5. Сверлова Н.В., Хлус Л.Н., Крамаренко С.С. и др. Фауна, экология и внутривидовая изменчивость наземных моллюсков в урбанизированной среде. – Львов, 2006. – 226 с.
6. Стадниченко А.П. Множественные инвазии пресноводных моллюсков партенитами и личинками трематод // Вестн. зоол. – 1976. - № 5. – С. 47-55.
7. Стадниченко А.П. О характере и направлении взаимодействия популяций трематод в паразитоценозах пресноводных моллюсков / Житомир. гос. пед. ин-т. – Житомир, 1987. – 7 с. – Деп. в УкрНИНТИ 05.01.1987 г., № 157 – Ук-87.
8. Стадниченко А.П. Прудовикообразные (пузырчиковые, витушковые, катушковые). – К.: Наук. думка, 1990. – 292 с. – (Фауна Украины. Т. 29. Моллюски. Вып. 4).
9. Стадниченко А.П. Lymnaeidae и Acroloxidae Украины: методы сбора и изучения, биология, экология, полезное и вредное значение. – Житомир: Рута, 2006. – 168 с.
10. Шевчук О.А., Сухомлін К.Б. Фауністичні комплекси прісноводних молюсків у межах м. Луцьк // Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту. Серія Біол. науки. – 2008. – № 3. – С. 169-172.
11. Шидловський І.В., Гураль Р.І., Романова Х.Й. Каталог колекції прісноводних молюсків проф. В.І. Здуна у фондах Зоологічного музею ЛНУ ім. І.Франка. – Львів: Видавн. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2008. – 58 с.

Державний природознавчий музей НАН України, Львів
e-mail: gural@smnh.org

Гураль Р.И., Гураль-Сверлова Н.В.

Пресноводные и наземные моллюски урбанизированных биотопов Луцка

По состоянию на 2008 год на территории Луцка достоверно зарегистрированы 33 вида пресноводных и 14 видов наземных моллюсков, аннотированный перечень которых приводится в статье. Требует дополнительного подтверждения указание на присутствие в р. Стырь *Planorbis carinatus*. Полученные данные могут быть использованы для мониторинга антропогенных изменений наземных и пресноводных малакокомплексов города.

Ключевые слова: *пресноводные моллюски, наземные моллюски, Луцк, Волынская область, Украина.*

Gural R.I., Gural-Sverlova N.V.

Freshwater and land molluscs of urban biotopes in Lutsk

As of 2008, 33 species of freshwater and 14 species of land molluscs were authentically registered for the territory of Lutsk City, an anotated list of which is given in the article. It is necessary to confirm in addition the presence of *Planorbis carinatus* in the Styr River. The data obtained can be used to monitoring of the anthropogenic changes in the land and freshwater malacomplexes of the city.

Key words: *freshwater molluscs, land molluscs, Lutsk, Volyn Region, Ukraine.*

ЗМІСТ СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Музеологія * Музеология * Museology

Архіпова Х.І., Данилюк К.М. Засади зовнішньої комунікації Державного природознавчого музею НАН України ……...…….. 3

- Основы внешней коммуникации Государственного природоведческого музея НАН Украины
- Basics of the external communication of State Natural History Museum NAS of Ukraine

Чернобай Ю.М. Академік М.І. Вавилов у хронотопі гостьової книги Державного природознавчого музею НАН України …….……..……. 9

- Академик Н.И. Вавилов в хронотопе гостевой книги Государственного природоведческого музея НАН Украины
- Academician N.I. Vavilov in the chronotope of the guest book of State Natural History Museum NAS of Ukraine

Климишин О.С., СавицькаА.Г. Історія становлення і сучасна структура бріологічного гербарію Державного природознавчого музею НАН України ….. 19

- История формирования и современная структура бриологического гербария Государственного природоведчнского музея музея Национальной академии наук Украины
- History of formation and modern structure of the bryolological herbarium of the State Natural History Museum of the National Academy of Sciences of Ukraine

Ходзінський В.П., Черемних Н.М. Кріт звичайний (*Talpa europaea* L., 1758) у фондах Державного природознавчого музею НАН України ……..…… 29

- Крот обыкновенный (*Talpa europaea* L., 1758) в фондах Государственного природоведческого музея НАН Украины
- Mole (*Talpa europaea* L., 1758) in funds of the State Natural History Museum of the NAS of Ukraine

Данилюк К.М., Савицька А.Г., Середюк Г.В., Коновалова І.Б. Музей, як платформа екологічного виховання дітей із особливими потребами ……./…….. 37

- Музей, как платформа экологического воспитания детей с особыми потребностями
- Museum as a platform for environmental education of children with special needs

Екологія * Экология * Ecology

Бедернічек Т.Ю., Партика Т.В. Вміст водорозчинних вуглеводів як індикатор якості кріогенних ґрунтів ……..…. 43

- Содержание водорастворимых углеводов как индикатор качества криогенных почв
- Content of water-soluble carbohydrates as a quality indicator of cryogenic soils

Гураль Р.І., Гураль-Сверлова Н.В. Прісноводні і наземні молюски урбанізованих біотопів Луцька 49
- Пресноводные и наземные моллюски урбанизированных биотопов Луцка
- Freshwater and land molluscs of urban biotopes in Lutsk

Малиновський А.К. Основні напрями та результати досліджень фітоінвазій ..… 55
- Основные направления и результаты исследований фитоинвазий
- Main directions and results of researches of phytoinvasion

Гуштан К.В. Різноманіття амфібіотичних комах (Insecta: Ephemeroptera, Plecoptera, Odonata) екосистем басейну річки Латориця …… 69
- Разнообразие амфибиотических насекомых (Insecta: Ephemeroptera, Plecoptera, Odonata) экосистем бассейна реки Латорица
- The diversity of amphibiotic insects (Insecta: Ephemeroptera, Plecoptera, Odonata) of Latorica river basins ecosystems

Гуштан Г.Г. Різноманіття панцирних кліщів (Acari: Oribatida) лучних екосистем басейнів річок Латориця та Боржава ……..... 75
- Разнообразие панцирных клещей (Acari: Oribatida) луговых экосистем бассейнов рек Латорица и Боржава
- The diversity of oribatid mites (Acari: Oribatida) of grassland ecosystems of Latorica and Borzhava river basins

Позинич І.С. Відновлення рослинності староорних земель на Передкарпатській височині ……...…….…….. 81
- Возобновление растительности старопахотных земель на Предкарпатской возвышенности
- Vegetation recovery of old-arable lands by vegetation in the Forecarpathian Upland

Зоологія * Зоология * Zoology

Капрусь І.Я. Значення природно-історичних факторів у хорології різноманіття колембол ……..……. 87
- Значение природно-исторических факторов в хорологии разнообразия коллембол
- The significance of historical factors for the cholology of Collembola diversity

Романь А.М., Франчук М.В., Бокотей А.А., Дзюбенко Н.В. Риби, як складова раціону лелеки чорного (Ciconia nigra), у місцях його регулярного живлення 99
- Рыбы, как составляющая рациона черного аиста (*Ciconia nigra*), в местах его регулярного питания
- Fish as diet component of Black Stork (*Ciconia nigra)* in places of its regular feeding

Струс Ю.М. Чисельність та поширення лучних куликів в поліській частині долин річок Случ та Горинь: аналіз методом моделювання в Maxent ……..……. 111

- Численность и распространение луговых куликов в полесской части долин рек Случь и Горынь: анализ методом моделирования в Maxent
- Numbers and distribution of grassland waders in Polissian part of Sluch and Goryn valleys: analysis by modeling in Maxent

Ботаніка * Ботаника * Botany

Павлюк Н.І., Пірогов М.В. Фітопатогенні гриби Українського Розточчя (збори весняного періоду 2016–2017 років) ……. 125

- Фитопатогенные грибы Украинского Расточья (сборы весеннего периода 2016-2017 годов)
- Phytopathogenic fungi of the Ukrainian Roztochya (collected in the spring of 2016 and 2017 years)

Короткі повідомлення * Краткие сообщения * The brief messages

Гураль-Сверлова Н.В., Обедніна І.С. Перша знахідка синантропного наземного молюска *Oxychilus translucidus* (Gastropoda, Pulmonata, Zonitidae) на Закарпатті ……..…… 135

- Первая находка синантропного наземного моллюска на Закарпатье
- The first find of the synanthropic land mollusk in Transcarpathia

Ювілейні дати * Юбилейные даты * Anniversaries

До 70-ліття від дня народження д.б.н. О.С. Климишина ……..……..… 137

Хроніка * Хроника * Current issues

Вовк О.Б. Про діяльність Державного природознавчого музею НАН України у 2017 році ……... 143

Чернобай Ю.М. Наукова конференція "Стан і біорізноманіття екосистем Шацького національного природного парку та інших природоохоронних територій ……... 145

Правила для авторів ……..… 151

Національна академія наук України
Державний природознавчий музей

Наукове видання

НАУКОВІ ЗАПИСКИ ДЕРЖАВНОГО ПРИРОДОЗНАВЧОГО МУЗЕЮ

Випуск 34

Proceedings of the State Natural History Museum
Научные записки Государственного природоведческого музея

Українською, англійською та російською мовами

Головний редактор Ю.М. Чернобай

Комп'ютерний дизайн і верстка О.С. Климишин, Т.М. Щербаченко

Технічний редактор О.С. Климишин

Адреса редакції:
79008 Львів, вул. Театральна, 18
Державний природознавчий музей НАН України
телефон / факс: (032) 235-69-17
e-mail: editorship@smnh.org
http://science.smnh.org

Формат 70×100/16. Обл.-вид. арк. 12,68. Наклад 150 прим.

Виготовлення оригінал-макету здійснено в Лабораторії природничої музеології
Державного природознавчого музею НАН України.
Друк ТзОВ «Простір М». 79000 Львів, вул. Чайковського, 8.